

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

## Flere sundhedsansatte hiver beskæftigelsen i vejret

Af: Cheføkonom Tore Stramer

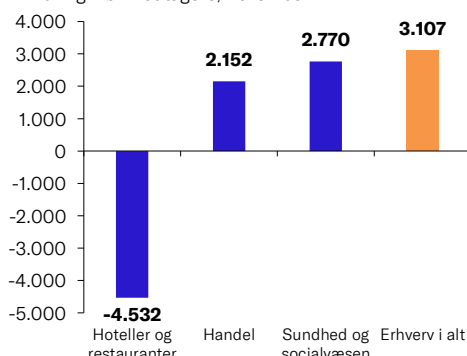
I denne uge har vi blandt andet fået tal for lønmodtagerbeskæftigelsen, byggebeskæftigelsen og forbrugertilliden. Lønmodtagerbeskæftigelsen steg med 3.100 personer i november sidste år, hvilket i sig selv er gode nyheder. Det skærer dog i øjnene, at stigningen i beskæftigelsen hovedsageligt er drevet af en stigning inden for sundhed og socialvæsenet. Den samlede stigning i november dækker derfor over en øget efterspørgsel efter sundhedspersonale til håndtering af coronakrisen. Men samtidig viser tallene også, at enkelte dele af det private erhvervsliv blødte allerede inden de omfattende restriktionerne, trådte i kraft i december. Det gælder hotel- og restaurationsbranchen, hvor lønmodtagerbeskæftigelsen faldt med hele 4.500 personer.

Byggebeskæftigelsen er ikke en af de private brancher, der blødte i slutningen af sidste år. I fjerde kvartal steg byggebeskæftigelsen med hele 4.000 personer. Den høje vækst betyder, at beskæftigelsen inden for byggebranchen endte med en stigning på 900 for året 2020. Ser vi ind i 2021 og 2022, er der udsigt til fortsat fremgang inden for byggeriet. Det skyldes det lave renteniveau, fremgang på boligmarkedet og offentlige initiativer, der skal stimulere regionale og kommunale anlægsinvesteringer.

Fortsætter vi med at holde blikket på fremtiden, så viser de seneste tal fra forbrugertilliden, at forbrugerne ser lidt lysere på fremtiden. Det gælder, både hvad angår deres egen økonomi og dansk økonomi. Forbrugernes forventning til dansk økonomi om et år er på det højeste niveau siden juli, hvilket afspejler den effekt, som udrulningen af vaccinen har på danskernes syn på fremtiden.

Nøgletal	Side
Flere sundhedsansatte hiver beskæftigelsen i vejret	2
Byggebeskæftigelsen steg med 4.000 personer i fjerde kvartal	3
Forbrugerne er forsigtige optimister	4
2020 vil byde på rekordstigning i antallet af offentligt forsørgede	5
Ledigheden i USA stabil trods stigende smitte	6

Ændring i lønmodtagere, november



## Flere sundhedsansatte hiver beskæftigelsen i vejret

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at lønmodtagerbeskæftigelsen steg med 3.100 personer i november. Det er umiddelbart en positiv overraskelse. Det skærer dog i øjnene, at fremgangen primært er drevet af en fremgang i den offentlige beskæftigelse på 2.500 personer. Det skyldes primært, at beskæftigelsen inden for sundhed og socialvæsen er steget med hele 2.800 personer.

Ser man alene på den private beskæftigelse, så var der en fremgang på sølle 650 personer i november. Det er desværre en gedigen skuffelse, der viser, at de høje smittetal og rækken af nye restriktioner praktisk talt har banket den private jobvækst ned i et rundt nul. Særligt hotel- og restaurationsbranchen er hårdt ramt. Her faldt antallet af lønmodtagere alene med hele 4.500 personer i november.

### 2021 vil starte ud med faldende beskæftigelse

Ser vi hen over vinteren, så er der desværre udsigt til et nyt tilbageslag på arbejdsmarkedet. Den høje smitte og den nye britiske mutation har løbende ført til en yderligere skærpelse af restriktionerne. De nuværende skærpede restriktioner, der bl.a. tvangslukker restauranter, forlystelsesparker, indkøbscentre, flere liberale erhverv og fysiske butikker, der ikke handler med fødevarer, rammer hårdt. Vores beregninger viser, at restriktionerne berører omtrent 345.000 jobs, og kan give anledning til et månedligt produktionsstab på ca. 15 mia. kr.

Restriktionerne skal foreløbigt gælde frem til d. 7. februar, men regeringen har tydeligt indikeret, at flere restriktioner kan blive fastholdt frem til foråret. Vi må derfor også beregne os på et fald i beskæftigelsen her i starten af året. Dertil forventer vi at se en stor tilgang til lønkompensationsordningen, der foreløbigt er genindført frem til og med den 14. februar.

### Tilbageslaget bliver ikke så voldsomt som i foråret 2020

Som udgangspunkt forventer vi ikke en gentagelse af forårets store tilbageslag på arbejdsmarkedet. I perioden februar til maj faldt lønmodtagerbeskæftigelsen med hele 78.000 personer. Et uheldigt og historisk jobtab på blot få måneder.

Der er flere grunde til, at vi ikke forventer en gentagelse af forårets voldsomme jobtab. For det første har mange af de hårdest ramte virksomheder inden for hotelbranchen, luftfarten og turismeerhvervene allerede skåret dybt i antallet af medarbejdere. Dertil vil flere virksomheder formentlig også kunne trække på erfaringerne fra sidste år og bibeholde ansættelsesforholdet til deres medarbejdere i forventning om, at aktiviteten igen vender tilbage hen over det sene forår. Genindførelsen af lønkompensationsordningen vil også gøre en meget afgørende forskel for at mindske jobtabet. Personer på lønkompensation vil fortsat optræde som beskæftigede i statistikkerne.

### Lys for enden af tunnelen

Vi kan heldigvis også begynde at skimte lyset for enden af tunnelen. Smittetallene er faldet mærkbart i kølvandet på restriktionerne, og giver et begrundet håb om at vi kan bibeholde kontrollen med epidemien frem mod foråret. Men nok vigtigst af alt er udrulningen af vaccinerne i gang og myndighederne forventer fortsat at alle danskere over 16 år, der ønsker en vaccine, vil være færdigvaccineret ved udgangen af juni. I et sådan positivt scenarie kan vi godt sætte næsen op efter en kraftig rekyl i den økonomiske aktivitet når samfundet igen genåbnes. Men der venter desværre fortsat en hård og udfordret vinter før vi når dertil.

## **Byggebeskæftigelsen steg med 4.000 personer i fjerde kvartal**

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik onsdag viser, at byggebeskæftigelsen steg med 4.000 personer i fjerde kvartal 2020, svarende til en fremgang på 2,3 pct. Dermed er byggebeskæftigelsen nu højere end før coronakrisen ramte i foråret 2020. Status er at byggebeskæftigelsen steg med knap 900 personer i 2020.

Det er ganske enkelt imponerende og viser, at byggesektoren er kommet meget stærkt igennem coronakrisens første fase. Til sammenligning ventes den samlede private beskæftigelse at falde med ca. 25.000 personer i 2020.

Det er ganske specielt, at byggeriet er den sektor, der har klaret sig bedst igennem krisen indtil videre. Under de seneste store økonomiske krise er byggeriet ellers blevet meget hårdt ramt med kraftige fald i produktionen og beskæftigelsen. Byggeriet siges normalt at være en af de mest konjunkturfølsomme brancher i dansk økonomi.

Coronakrisen er dog langt fra en normal økonomisk krise – det er en krise, der er udløst af et virus. Det er ikke en krise, der er udløst af store økonomiske ubalancer, der har ført til betydelige fald i investeringerne og forbruget.

Derfor står byggeriet stærkt, da det er en sektor, der kun i mindre grad er blevet påvirket af virusudbruddet i form af bl.a. restriktioner. Boliginvesteringerne er generelt steget pænt i gennem 2020, hvor der både har været fremgang i nybyggeriet og hovedreparationerne. Den stærke udvikling på boligmarkedet, hvor vi har set stigende priser og et højt antal handler, har også understøttet boliginvesteringerne. Dertil har danskerne valgt at bruge flere penge på ting til hjemmet samt boligforbedringer i stedet for fx en rejse eller restaurantbesøg mv.

Investeringerne i de almennyttige boliger, bl.a. som følge af den Grøn boligaftale 2020, har også givet et løft til boliginvesteringer.

### **Udsigt til fortsat fremgang i byggeriet i 2021**

Ser vi fremad ind i 2021 og 2022, så er der udsigt til en fortsat fremgang inden for byggeriet. En fortsat fremgang på boligmarkedet vil i kombination med det lave renteniveau understøtte boliginvesteringerne. Dertil vil Boligjobordningen og andre offentlige tilskudsordningen give et ekstra skub til det energimæssige renoveringer.

Endelig har Regeringen sammen med et flertal i Folketinget, KL og DR samt arbejdsmarkedets parter indgået flere aftaler som led i genopretningen af dansk økonomi som følge af COVID-19. Disse initiativer øger investeringer i almene boliger, løfter de kommunale og regionale anlægsinvesteringer, samt sætte gang i grønne investeringer i energi, industri og affald. Samlet beløber regeringens tiltag sig til godt 24 mia.kr.

Der er altså fortsat meget, der tyder på, at byggeriet vil gå relativt forskånet igennem coronakrisen.

## **Forbrugerne er forsigtige optimister**

Offentliggjort tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at forbrugertilliden faldt marginalt fra -3,8 i december 2020 til -4,1 i januar 2021. Tilbagegangen skyldes primært et fald i forbrugernes vurdering af Danmarks nuværende økonomiske situation samt i købelysten. Forbrugernes vurderinger af familiens nuværende økonomiske situation, samt deres forventninger til både familiens og Danmarks økonomiske situation om et år, steg omvendt en smule her i januar.

Torsdagens tal er indsamlet i de første to uger af januar og dermed på et tidspunkt hvor regeringen klart har meldt ud, at restriktionerne forlænges yderligere for at bremse spredningen af den nye mere smitsomme britiske coronavirusvariant. I modsat retning trækker naturligvis, at vaccinerne er begyndt at blive udrullet i befolkningen. Alt er bestemt ikke sort i sort.

### **Danskernes privatøkonomi er i god form**

Det er dertil værd at huske på, at genindførslen af restriktionerne endnu ikke har ført til en fornyet mærkbar stigning i ledigheden herhjemme. Den gennemsnitlige danske forbrugers privatøkonomi må fortsat siges at være i rigtig god form. Sidste år bød på en fornuftig reallønsfremgang, stigende huspriser og en solid fremgang i formuerne. Dertil blev der samlet udbetalt 51,6 mia. kr. i indefrosne feriepenge til 2,3 millioner lønmodtagere i oktober og november sidste år. Det svarer til ca. 34 mia. kr. efter skat.

### **Sommeren kan byde på forbrugs-comeback**

Forbrugernes gode privatøkonomiske form giver et begrundet håb om, at forbruget igen springer i vejret, når samfundet forhåbentlig igen kan genåbnes hen imod foråret.

Det er dog fortsat en rigtig god ide at hjælpe forbruget i gang via den økonomiske politik. Det er allerede planlagt, at de resterende to ugers indefrosne feriepenge skal udbetales omkring påske i år. Udbetalingen vil i gennemsnit sende yderligere 9.000 kr. ud til lønmodtagerne.

Det er dog vores klare håb, at udbetalingen af de resterende to ugers feriepenge først finder sted, når smitten igen er bragt ned og restriktionerne er fjernet. På den måde sikrer vi, at pengene kommer ud til de brancher, der har været hårdest ramt af coronakrisen. Det gælder særligt hotellerne, restauranterne og kulturen. Alternativt risikerer vi at det går som i oktober og november, hvor de indefrosne feriepenge i høj grad blev omsat i øget forbrug af fladskærme og termoruder.

## **2020 vil byde på rekordstigning i antallet af offentligt forsørgede**

Danmarks Statistik har tirsdag offentliggjort tal, der viser, at antallet af offentligt forsørgede faldt med 6.900 personer i tredje kvartal, til i alt 761.200 personer, når SU-modtagere ikke tælles med.

Det er naturligvis positivt, at antallet af offentligt forsørgede faldt i tredje kvartal sidste år. Nedgangen skyldes hovedsageligt, at ledigheden igen begyndte at falde i forbindelse med genåbningen af samfundet hen over det sene forår og sommeren 2020. Konkret faldt antallet af nettoledige med 18.900 personer i tredje kvartal fordelt på 14.000 dagpengemodtagere og 4.900 kontanthjælpsmodtagere.

### **2020 vil byde på en rekordfremgang i antallet af offentligt forsørgede**

Faldet i antallet af offentligt forsørgede i tredje kvartal blegner dog fuldstændig i sammenligning med den markante stigning vi så igennem første halvår af 2020. Antallet af offentligt forsørgede steg med hele 62.700 personer i første halvår, hvilket er den største stigning i statistikens historie. Det betyder desværre også, at antallet af offentlige forsørgede i de første tre kvartaler af 2020 er steget med 55.800 personer i forhold til samme periode i 2019.

Med den fornyede svækkelse vi så på arbejdsmarkedet hen imod årsskiftet, så er der desværre udsigt til, at antallet af offentligt forsørgede vil stige med ca. 60.000 personer i år. Det vil i så fald være den største stigning siden finanskrisen i 2009, hvor antallet af offentligt forsørgede steg med knap 57.000 personer. Ser vi videre ind i 2021, så må vi desværre beregne os på en yderligere stigning i antallet af offentligt forsørgede hen over vintermånederne.

### **Coronakrisen kan skubbe flere ud af arbejdsstyrken**

Den massive stigning i antallet af offentligt forsørgede viser, at coronakrisen har ramt dansk økonomi ekstremt hårdt. Jobtabet har været særligt stort inden for hotel- og restaurationsbranchen. Dertil er landets lufthavne og turismeerhverv også meget hårdt ramt.

Det betyder, at mange ledige vil være nødsaget til at skifte branche og søge job langt fra deres bopæl. Det er en hård proces, der desværre kan betyde, at flere opgiver at finde ny beskæftigelse og forlader arbejdsstyrken for fx at gå på efterløn. Vi har allerede set en stigning i langtidsledigheden på ca. 4.000 personer siden marts sidste år.

Det er yderst uheldigt, da coronakrisen dermed kan resultere i et varigt fald i arbejdsstyrken. Det er alvorligt, da det vil tære voldsomt på vækstpotentialet i dansk økonomi og dermed den samlede velstand.

Det er derfor også vigtigt, at politikerne fortsat har fokus på at øge arbejdsstyrken herhjemme. Det skal ske igennem opkvalificering og øget uddannelse, men også ved at der gennemføres mere traditionelle arbejdsudbuds- og skattereformer.

## Ledigheden i USA stabil trods stigende smitte

Offentliggjorte tal fra USA torsdag viser, at 900.000 amerikanere søgte om arbejdsløshedsunderstøttelse i sidste uge. Det er et beskedent fald på 26.000 i forhold til ugen før. Det må siges at være en positive overraskelse efter sidste uges store stigning i ledigheden.

Status er dermed fortsat noget overraskende, at den stigende smitte endnu ikke for alvor har ført til en ny acceleration i ledigheden. Det må siges at være en rigtigt positiv overraskelse, der viser, at det amerikanske arbejdsmarked nu fremstår mere robust over for den stigende smitte sammenlignet med foråret sidste år.

Det er der formentlig flere årsager til. Restriktionerne er generelt mindre omfattende, og mange virksomheder er samtidig bedre forberedt på at imødegå udfordringerne fra den stigende smitte. Dertil har mange virksomheder allerede skåret medarbejderstaben dybt ind til benet.

Der er dertil et stærkt lys for enden af tunnelen, da USA nu er begyndt at rulle vaccinerne bredt ud blandt befolkningen. Det vil forhåbentlig betyde, at vi i løbet af foråret og sommeren 2021 kommer til at se en tilbagevenden til mere normale tilstande i USA. Men før vi når dertil, skal vi igennem en hård og krævende vinter, hvor ledigheden desværre vil stige mærkbart i USA.

**Kontakt**

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på [tstr@danskerhverv.dk](mailto:tstr@danskerhverv.dk) og tlf. 3374 6107.